

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı **İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince cevaplandırılmasını arz ederim.25.10.2023

Şeref ARPACI

Denizli Milletvekili

DSİ ve tarafından oluşturulmuş su tahsis planlarına göre, Denizli'nin bazı ilçeleri Büyük Menderes havzası sulama planında yer almaktadır. Her ne kadar DSİ'nin Büyük Menderes Havzası Sulama raporunda alan, bitki türü vb. birçok kritere göre bölgelere gereken su miktarları tespit edilmiş olsa da uygulamada su miktarları başta Çal ilçesi olmak üzere Denizli'de Büyük Menderes havzasında yer alan tarım arazilerinin su ihtiyacını karşılamamaktadır.

Büyük Menderes havzasında bulunan araziler, kuraklık durumuna göre belirli kategorilere ayrılmıştır ve münavebe yöntemi uygulanmaktadır. Burada tarım faaliyeti gerçekleştiren çiftçiler sulama oranına göre susuz veya suyla yetiştirilebilecek ürünleri ekmektedir. Denizli bölgesine DSİ tarafından yeterli miktarda ve sürede su bırakılmadığından, çiftçilerin ürünleri sağlıklı yetişmemekte, çiftçiler her yıl büyük maddi kayba uğramaktadır. Sulama süreleri ve sırası hususunda doğru verileri elde edecek gerçekçi ve özenli bir çalışma olmadığından bölgenin gerçek su ihtiyacı karşılanamamaktadır. Çiftçiler peşinen ücretini verdikleri su miktarından daha az miktarda su kullanabilmekte, kullandığı kadarıyla da yetiştirdiği üründen tam verim alamamaktadır. Peşinen verdikleri ücretler kadar su alamadıkları gibi ücretlerin iadesi de yapılmamaktadır.

Büyük Menderes'in kaynak noktasında göletli sistemin mevcut olması, bazı bölgeler dışında kapalı sulama sistemine geçilmemiş olması sulama tahsisini zorlaştırmaktadır. Tarım faaliyeti yapan vatandaşlar yetersiz su tahsisi nedeniyle yeraltı sularına yönelmiştir ancak bu yönelim de başka dengelerin bozulmasına sebebiyet vermektedir. Aynı zamanda su tahsisinin yetersiz olması, sınırlı kaynak üzerinde baskı kuran bazı grupların oluşmasına neden olarak güvenlik sorununa sebebiyet vermiş ve toplumsal huzuru da bozmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- Büyük Menderes'ten topraklarını sulamak için faydalanan çiftçi sayısı nedir? Bu sayının illere göre dağılımı nedir?
- 2- DSİ tarafından inşa edilmiş sulama tahsisini sağlayacak kanalların yapısında verimsizliğe neden olabilecek herhangi bir sorun veya aksaklık var mıdır?
- 3- DSİ tarafından tahsis edilen su miktarlarının illere göre dağılımı nedir? Vatandaşların ücretini peşin verdikleri su miktarı ile arazisine ulaşan su miktarının örtüşmediği iddia edilmektedir? Bu iddia doğru mudur? Neden uyuşmamaktadır? Su tahsisinin denetimi Bakanlığınızca yapılmakta mıdır? Yapılan denetimlerde karşılaşılan sonuçlar nelerdir?
- 4- Su tahsisinde yaşanan sorunlara ilişkin Bakanlığınıza yapılan bir şikayet var mıdır, şikayet var ise alınan önlemler ve yapılan işlemler nelerdir?
- 5- Peşin ödedikleri su parasının karşılığını alamayan çiftçilere, paraları iade edilecek midir? Çiftçilere su verilmemesine rağmen neden paraları bekletilmektedir? Gecikmenin nedeni nedir?
- 6- Peşin ödediği su parasının karşılığını alamayan çiftçi sayısı nedir?
- 7- Su tahsisinin sağlıklı gerçekleşmemesi vatandaşlar arasında ihtilafa neden olmaktadır. Bu durum nedeniyle kaç ölümlü, kaç yaralı vaka olayı yaşanmıştır? Bakanlığınıza bu konuda yansıyan herhangi bir olay olmuş mudur? İlgili kurum ve kuruluşlarla güvenliğin sağlanmasına/ihtilafın bertaraf edilmesine ilişkin önleyici bir çalışmanız var mıdır?
- 8- Bölgedeki su ihtiyacının miktarı konusunda yapılan güncel bir çalışma var mıdır? Varsa bu oran nedir?
- 9- Büyük Menderes'in suyunun ortalama 1 metre kadar azaldığı söylenmektedir. Ve bunun daha çok kirlilik nedeniyle olduğu bilinmektedir. Büyük Menderes'in yıllara göre su oranı nedir? Büyük Menderes'in suyunun verimliliğin artması yönündeki çalışmalarınız nelerdir?